

KANSAINVÄLISEN LIBERALISMIN ARVIO MARXISTA

Eräs Turgenevin sankari muutti seuraavalla tavalla suuren saksalaisen runoilijan sanoja:

Wer den Feind will versteh'n,
Muss im Feindes Lande geh'n

se on: „ken haluaa tuntea vihollisensa, hänen on mentävä tämän vihollisen maahan”, tutustuttava siellä välittömästi vihollisen tapoihin, tottumuksiin sekä ajattelu- ja toimintamenetelmiin.

Ja marxilaisille ei ole haitaksi silmällä sitä, kuinka eri maiden vaikutusvaltaiset poliittiset sanomalehdet suhtautuvat Marxin kuoleman 25. vuosipäivän viettoon, erikoisesti liberaaliset ja „demokraattiset” porvarilehdet, joilla on sekä mahdollisuus vaikuttaa suureen lukijakuntaan että oikeus puhua virallisen, valtiollisen, tituloitun professoritieteen nimessä.

Aloitamme katsauksemme „Russkije Vedomostista”. Se on rauhallinen (ja ikävin), tieteellinen (ja elävästä elämästä etäisin) professorilehti. Sen kirjoituspahasessa Karl Marxin kuoleman 25. vuosipäivän johdosta (№ 51, maaliskuun 1 pltä) on vallitsevana kuiva, puinen sävy, „objektiivisuus”, kuten sitä „ordinariusten” ja „ekstraordinariusten” kielellä nimitetään... Tosiasioihin ja tosiasian tapaisiin — siihen pyrkii kirjoituksen kirjoittaja rajoittumaan. Ja tasapuolisena historioitsijana hän on valmis osoittamaan Marxille tunnustusta — ainakin menneisyydestä, joka on jo kuollut, josta voidaan puhua elottomasti. „*Russkije Vedomosti*” tunnustaa Marxin sekä „poikkeukselliseksi henkilöahmoksi”, „tieteessä suureksi” henkilöksi että „proletariaatin huomatta-

vaksi johtajaksi”, joukkojen järjestäjäksi. Mutta tuo tunnus-tus rajoittuu menneisyyteen: nyt,— sanoo lehti,— „uudet tiet ovat todella tarpeen”, s.o. työväenliikkeen ja sosialismin uudet tiet, jotka eivät ole „vanhan marxilaisuuden” kaltaisia. Minkälaisia nuo uudet tiet nimenomaan ovat, siitä lehti ei suoraan puhu — se on liian elävä aihe professoreille ja liian „varomaton” aine „tahdikkaasti vaikenemisen” taidon suurmestareille. Mutta vihjauksia tehdään selviä: „Monet hänen (Marxin) rakennelmistaan on tieteellinen analyysi ja tapahtumain armoton kritiikki kumonnut. Tiedemiesten keskuudessa ei ole miltei lainkaan sellaisia hänen seuraajiaan, jotka olisivat uskollisia hänen koko systeemilleen; Marxin henkinen luomus — Saksan sosialidemokratia — on aika paljon poikennut siltä vallankumoukselliselta tieltä, jonka saksalaisen sosialismin perustanlaskijat olivat viitoittaneet”. Te näette: kirjoittaja jättää sanomatta hyvin vähän, halunsa *oikaista* Marxia revisionistisesti.

Toinen vaikutusvaltainen lehti, „*Retsh*”, sellaisen poliittisen puolueen äänenkannattaja, joka soittaa Venäjän liberalismin konsertissa ensimmäistä viulua, julkaisee paljon elävemmän arvion Marxista. Suunta on tietenkin sama kuin „*Russkije Vedomosti*” lehdelläkin, mutta siellä me näimme esipuheen paksuun kirjaan, täällä — poliittisia tunnuksia, jotka antavat välittömästi suuntaa kokonaiselle sarjalle puheita, joita pidetään parlamenttipuhujalavalta päivän tapahtumia ja nykyajan kaikkia kysymyksiä arvioitaessa. Artikkelin „Karl Marx ja Venäjä” (№ 53 maaliskuun 2 pltä) kirjoittaa tunnettu loikkari, hra Izgojev,— mallinäyte niistä venäläisistä intelligenteista, joista 25—30 vuoden iässä tulee „marxilaisia”, 35—40 vuoden iässä liberaaleja ja myöhemmin mustasotnialaisia.

Hra Izgojev juoksi sosialidemokraattien luota liberaalien luokse (kuten hän itse ilmoitti ja kuten hänestä ilmoitti luopuruuden suurmestari hra Struve) juuri silloin, kun vallankumouksen ensimmäisten hämmästyttävien menestysten jälkeen alkoi lujittuvaa vastavallankumousta vastaan käytävän pitkäaikaisen ja sitkeän taistelun vaikea kausi. Ja hra Izgojev on tässä suhteessa hyvin tyypillinen. Hän selittää ja osoittaa mainiosti, *kenelle* on *hyödyksi* professorien teeskentely Marxin arvioinnin yhteydessä, *kenen työtä* tuo tituloitu „tiede” suorittaa. „Tuo politiikoitseva taktikko”, pauhaa Izgojev Marxista, „haittasi pahasti suurta

tiedemiestä ja pani hänet tekemään kosolti virheitä”. Perusvirhe on tietysti se, että oikean, järkevän, „enemmistön” (filisterien enemmistön?) hyväksymän „*evolutionistisen marxilaisuuden*” lisäksi maailmaan ilmaantui vahingollinen, epätieteellinen, mielikuvituksellinen ja „narodnikkilaisella mäskillä väärennetty” vallankumouksellinen marxilaisuus. Liberaaliamme suututtaa erikoisesti *tämän* marxilaisuuden osuus Venäjän vallankumouksessa. Ajatelkaahan vain: ovat menneet puheissaan aina proletariaatin diktatuuriin saakka tämän samaisen „porvarillisen vallankumouksen” suorittamiseksi, tai vielä: „marxilaisten suusta kuultuna aivan mielikuvitukselliseen proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuuriin” saakka. „Ei ole ihme, että vallankumouksellinen marxilaisuus siinä muodossa, kuin sen kaikenkarvaiset bolshevikit Venäjällä omaksuivat, on kärsinyt vararikon”. ..., Joudutaan mietiskelemään tavallisen „porvarillisen” (hra Izgojevin ironiset lainausmerkit) perustuslain vahvistamista”.

Siinä on teille aatteellisesti aivan valmis ja poliittisesti kypsynyt lokakuulainen, joka on täysin varma siitä, että vararikon ovat kärsineet marxilaisuus ja vallankumouksellinen taktiikka eikä kadettilainen kompromissi-, kavallus- ja petturuustaktiikka!

Menkäämme edelleen. Siirtykäämme venäläisestä lehdistöstä saksalaiseen, joka toimii vapaassa ilmapiirissä, kasvoista kasvoihin avoimen sosialistisen puolueen kanssa, joka ilmaisee mielipiteitään kymmenissä päivälehdissä. Eräs Saksan rikkaimmista, levinneimmistä ja „demokraattisimmista” porvarillisista sanomalehdistä „Frankfurter Zeitung” * omistaa Marxin kuoleman 25. vuosipäivälle laajan pääkirjoituksen (№ 76 maaliskuun 16 pltä uutta lukua Abendblatt **). Saksalaiset „demokraatit” tarttuvat heti härkää sarvista. „On itsestään ymmärrettävää”, sanotaan meille, „että sosialidemokraattinen lehdistö on tuona päivänä monilukuisissa kirjoituksissaan kunnioittanut opettajaansa. Mutta jopa eräässä vaikutusvaltaisessa kansallis-liberaalisessa lehdessäkin Marx tunnustetaan, joskin tavanomaisin varauksin, suurmieheksi. Niin, hän oli tietysti suuri, mutta suuri turmelija”.

* — „Frankfurtin Lehti”. *Toim.*

** — Iltajulkaisu. *Toim.*

Sanomalehti, joka edustaa sen aatteellisen mustasotnia-laisuuden muunnoksen kermaa, jota nimitetään eurooppalaiseksi liberalismiksi, selittää, ettei vähääkään epäile Marxin henkilökohtaista rehellisyyttä. Mutta hänen teorianensa ovat tuottaneet ääretöntä vahinkoa. Tuoden välttämättömyyden ja lainmukaisuuden käsitteet yhteiskunnallisten ilmiöiden alalle ja kieltäen moraalin merkityksen sekä tietojemme suhteellisen, ehdollisen luonteen Marx perusti tieteenvastaisen utopian ja omien laholaiskannattajiensa todellisen „kirkkokunnan”. Mutta hänen tärkein vahingollinen aatteensa on *luokkataistelu*. Siinä on koko onnettomuus! Marx otti täydestä vanhan mietelauselman *two nations'ista*, kahdesta kansakunnasta jokaisen sivistyskansakunnan sisällä, „riistäjien” kansakunnasta ja „riistettyjen” kansakunnasta (nämä epätieteelliset sanonnat lehti panee murhaavan ironisiin lainausmerkkeihin). Marx unohti aivan ilmeisen, selvän, jokaiselle terveelle ihmiselle ymmärrettävän totuuden, että yhteiskunnallisessa elämässä „tarkoituksiperänä ei ole taistelu, vaan sovinto”. Marx „repi kansan palasiksi, sillä hän hakkasi aivan kuin moukarilla omien ihmistensä päähän ajatusta, että heidän ja muiden ihmisten välillä ei ole mitään yhteistä, että he ovat keskenään verivihollisia”.

„Voiko olla mitään sen luonnollisempaa”, kysyy lehti, „kuin se, että sosialidemokratia, joka monissa käytännöllisissä vaatimuksissaan on yhtä mieltä monien porvarien kanssa, pyrkisi lähentymään heihin? Mutta juuri siitä ei tule mitään nimenomaan marxilaisen teorian vuoksi. Sosialidemokratia on itse tuominut itsensä eristyneisyyteen. Erääseen aikaan saattoi luulla, että tässä suhteessa tapahtuu periaatteellinen muutos. Se oli silloin, kun revisionistit alkoivat kamppailunsa. Mutta se oli erehdys, ja ero revisionistien ja meidän välillä on muun muassa siinä, että me käsitimme tuon erehdyksen, mutta he eivät. Revisionistit luulivat ja luulevat yhä vieläkin, että voidaan jollain tavalla pitää kiinni Marxista ja tulla siitä huolimatta toiseksi puolueeksi. Turha toivo. Marx pitää joko nielaista kokonaan tai viskata kokonaan sivuun, puolinaisuus ei siinä mitään auta”...

Oikein, herrat liberaalit! Satutte tekin sanomaan joskus vahingossa totuuden!

....Niin kauan kuin sosialidemokratia kunnioittaa Marxia, se ei pääse eroon luokkataisteluaatteesta ja kaikista muista seikoista, jotka tekevät yhteiselämän sen kanssa niin vaikeaksi... Tieteen maailma on yhtä mieltä siitä, että marxilaisuuden poliittis-taloudellisista teorioista ei ainoakaan ole osoittautunut oikeaksi”...

Niinpä niin. Te olette mainiosti ilmaisseet, herrat, porvarillisen tieteen, porvarillisen liberalismiin ja sen koko politiikan olemuksen. Te olette käsittäneet, että Marxia ei voida nielaista osittain. Herrat Izgojevit ja Venäjän liberaalit eivät ole sitä vielä käsittäneet. Mutta pian hekin sen käsittävät.

Ja lopuksi porvarillisen tasavallan vanhoillinen sanomalehti „Journal des Débats” *. Maaliskuun 15 päivän numerossaan lehti kirjoittaa merkkipäivän johdosta, että sosialistit, nuo „villit tasanjakajat”, saarnaavat suurmiestensä kulttia ja että Marxin opin peruspaha, Marxin, joka „vihasi porvaristoa”, on *luokkataisteluteoria*. „Hän ei saarnannut työväenluokalle tilapäisiä yhteenottoja, joita seuraa välirauha, vaan pyhää sotaa, tuhoamissotaa, pakkoluovutusta, sotaa kollektivismin luvasta maasta... hirviömäinen utopia”...

Hyvin kirjoittavat porvarilliset lehdet, kun jokin tositeolla kajoaa heidän elämänkysymykseensä. Ja elämä käy iloisemmaksi, kun näet, kuinka proletariaatin liberaalisten vihollisten aatteellinen yhtenäisyys muovautuu ja lujittuu koko maailmassa — sillä tuo yhtenäisyys on eräs tae kansainvälisen proletariaatin miljoonien yhteenliittymisestä, proletariaatin, joka valloittaa itselleen hinnalla millä hyvänsä luvatus maansa.

„Proletari” № 25,
maaliskuun 12 (25) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstiin mukaan

* — „Keskustelehti”. Toim.